

Till

Havs- och vattenmyndigheten

2019-08-30

Synpunkter på er remiss om översyn av föreskrifterna HVMFS 2013:19 om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten och HVMFS 2017:20 om kartläggning och analys avseende ytvatten enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660).

Vattenhistoriskt Nätverk, VhN

I nätverket ingår ArbetSam, Europa Nostra Sverige, ICOMOS Sverige, Stödföreningen för småskalig vattenkraft, Svensk Vattenkraftsförening, Svenska Byggnadsvårdföreningen, Svenska industriminnesföreningen och Sveriges Hembygdsförbund. Nätverket stöds även av Kulturmiljöfrämjandet, LRF och Sveriges Jordägarförbund. Arbetets museum är sammankallande.

Nätverket samlar nationella organisationer som berörs av den svenska vattenförvaltningen i syfte att synliggöra och påvisa värdefullt kulturarv i dessa miljöer.

Nätverket samverkar för att en helhetssyn beaktas där kulturmiljö vägs på samma vis och på likvärdig grund som naturmiljö och övriga intressen. Nätverket önskar få konstruktiva lösningar till gagn för både kultur- och naturmiljö vid vatten.

Nätverket är den största sammanslutningen av miljöorganisationer i landet. (3 500 föreningar och 500 000 medlemmar)

Vi vill se levande sjö- och vattenlandskap i hembygderna, där mångfalden av hållbara ekonomiska, sociala och kulturella värden uppmärksammas, tillgängliggörs, förädlas och används tillsammans med de ekologiska värdena.

Ni önskar att remissen besvaras enligt bifogat svarsformulär, men då våra synpunkter är mycket övergripande väljer vi att besvara remissen som följer nedan.

Våra synpunkter på remissen

Utgångspunkter

Riksdagens inriktning för genomförandet av EU:s vattendirektiv (2000/60/EG) i Sverige är att det nu ska omfatta fler värden, verksamheter och intressen (värden) i vattenlandskapen än bara vattenmiljö och vattenkraft. Riksdagens beställning till myndigheterna är att det utrymme direktivet ger för uppmärksammande, tillvaratagande, prioritering och utveckling av andra värden ska utnyttjas.

Detta uttrycks i propositionen Vattenmiljö och vattenkraft och (Prop. 2017/18:243) (*propositionen*) bl.a. som att myndigheterna fullt ut ska utnyttja de möjligheter direktivet ger till undantag (*undantagsreformen*) och mindre långtgående krav till förmån för samhällsnyttiga verksamheter vid t.ex. meddelande av miljö kvalitetsnormer och andra föreskrifter samt vid beslut om klassning av

vattenförekomster." (*ska-reformen och omklassningsreformen*.) Utrymmet, möjligheterna och reformerna regleras med ändrade och nya bestämmelser i bl.a. miljöbalken, vattenförvaltningsförordningen (VFF) och vattenverksamhetsförordningen (FVV), och som trädde i kraft i januari 2019, och nu med de aktuella ändrade föreskrifterna.

Vilka de andra värdena kan vara uttrycks exempelvis i vattendirektivets artikel 4 och i 4 kap. 3 § vattenförvaltningsförordningen som "miljön i stort", "rekreationsintressen" och "andra verksamheter av väsentlig betydelse från allmän synpunkt", och i propositionen som "...andra samhällsintressen än energi, t.ex. kulturmiljöintresset, industri, bostäder och jordbruk".

Allmänna synpunkter

Vi har i vårt remissvar angående ert (m.fl.) förslag till NAP tydliggjort att långt fler värden och behöver omfattas av den nationella helhetssyn som planen ska bidra med. Vi ställer i remissvaret frågan om var det nationella helhetsperspektivet finns som gör att dessa andra värden uppmärksammas och tas tillvara i genomförandet av NAP, så att de också kan utvecklas och bidra till den hållbara utvecklingen.

Verkställighetsföreskrifter i kraft av bindande bestämmelser står i en särställning för att skapa ett sådant nationellt helhetsperspektiv och ge ledning för förvaltning av vattenlandskapet och alla dess olika värden beroende på deras betydelse för en socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling.

Det är mycket svårt att bedöma om de remitterade föreskrifterna omfattar andra värden och ger relevant ledning för hur *undantagsreformen, ska-reformen och omklassningsreformen* ska genomföras i praktiken när det gäller dessa andra värden, som exempelvis miljön i stort, rekreationsintressen och andra verksamheter av väsentlig betydelse från allmän synpunkt.

VhN antar att ledningen i föreskrifterna kommer att utvecklas i vägledningar av föreskrifterna från myndigheten, vilka används i genomförandet av NAP och inför nästa generations åtgärdsprogram och förvaltningsplaner från vattenmyndigheterna. Det är då särskilt viktigt att dessa vägledningar, även för avvägning och tillvaratagande av vattenlandskapets andra värden enligt styckena ovan, föreligger inför första prövningen enligt NAP och innan vattenmyndigheternas arbete med programmen och planerna startar.

Vattenhistoriskt Nätverk
genom

Helena Törnqvist
Arbetslivsintendent
Arbetets museum